rektori kuuluvad esimesel korral nimetatud prorektorid ja dekaanid, ning ümberkorraldatud ülikooli nõukogu on andnud välja rea määrusi Ülikoolide seaduse täielikuks elluviimiseks. Ka on loodud mitmeid uusi õppekohti, korraldatud ülikooli majandusala ja koostatud pikema aja peale ülikooli väljaarendamise kava. Seoses üliõpilaskonna uute organite töölerakendamisega ms. pidurdati kuni 1939. a. üliõpilaskonventide liitude tegevust. Eesti Teaduste Akadeemia asutamisel a-l 1938 nimetati K. akadeemia liikmeks. K. on olnud 1926. a. järel mõne a. kestel Loodusloo ja geograafia õppekorralduse toimkonna esimees, Loodusuurijate Seltsi esimees a-st 1936 ning selle botaanikasektsiooni esimees 1929—37 ja Eesti Loodusvarade Instituudi liige a-st 1937. Tartu ülikooli rektorina on K. a-st 1938 Riiginõukogu liige. Läti Bioloogia Seltsi kirjavahetajaliige on ta a-st 1933. Ka on ta viibinud enese täiendamise otstarbel välismail. K. oli perioodilise väljaande *Acta Instituti et Horti botanici Universitatis Tartuensis* toimetaja 1926—30, Loodusuurijate Seltsi väljaannete toimetaja 1936—37 ja „Eesti entsüklopeedia" taimefüsioloogia ja -anatoomia ala toimetaja. K. teaduslikest töist on tähtsamatena mainida: „Das Verhalten der Pflanzenzelle gegen Schwermetallsalze" („Planta", 18, 1933), „Raskemetallsoolade toime sõltuvusest anioonist lüofiilsete kolloidide suhtes" („Keemia Teated" 1933, nr. 4), „Leelissoolade toimest taimeraku deplasmolüüsile" (*Acta et Comm. Univ. Tart.* A XXVI$_4$, 1934), „Das Verhalten der Eiweissstoffe gesunder und abbaukranker Kartoffelknollen gegen Salze" (*ibid.* A XXIX$_4$, 1936) ning kirjutised eesti kartuli kidumise ja füsioloogiliste omaduste kohta (ajakirjus „Phytopathologische Zeitschrift" VIII$_{2,4}$, 1935 ja „Biochemische Zeitschrift", 278, 1935), „Ein Beitrag zur Kenntnis der Wasserpermeabilität des Protoplasmas" („Cytologia" 1937) ja „Über den Einfluss der Kohlensäure auf die Exosmose von Elektrolyten aus Stengelzellen" („Protoplasma", 27, 1937). Peale selle on K. avaldanud kirjutisi LUS-i aruandeis, ajakirjas „Kasvatus", koguteoses „Ergebnisse der Biologie" jt.

Isikl. jm. saadud andmed.

K. E.; T.

KALBUS, Tõnis, poliitiline tegelane, sünd. 22. XI 1880 vkj. Pärnumaal Tori v. müürsepa pojana, õppis Tori-Selja vallakoolis 1890—93, Tori khk-koolis 1893—96, sooritas 1909. a. kevadel küpsuseksami Pärnu gümnaasiumi juures ja õppis selle järel Moskva ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetas 1913. a. I järgu diplomiga. K. teenis Taali vallakirjutaja abina 1899—1901, Pärnus Pärnu-Viljandi rahukogu pristavi, Pärnumaa II jaoskonna talurahvaasjade komissari ja Pärnu I jaoskonna kohtu-uurija juures 1901—05 ja apr-st 1905 aug-ni 1909 Pärnus kitsaröövpmelise raudteede valitsuses ehitusosakonna asjaajajana. A-il 1913—18 töötas K. vandeadvokaadi abina Rakveres, oli 1918—19 lühemat aega Tallinnas tähtsamate asjade kohtu-uurijaks ja siis 1919. a. juulini Rakvere-Paide rahukogu esimeheks. Selle järel on ta teotsenud Tallinnas vandeadvokaadina. Rakveres võttis K. juhtivalt osa eesti valijate organiseerimisest ja sai eestlaste võidu järel linnavalimistel mais 1914 linnavolikogu juhatajaks, mis kohal ta asus (välja arvatud Saksa okupatsiooni aeg) kuni 1919. a. kevadeni. Rakvere seltskondlikkude organisatsioonide esindajana võttis K. aug-s 1915 Peterburis osa Ajutise Põhja-Balti Komitee asutamisest ja oli 1917. a. revolutsiooni puhkemiseni selle keskkomitee liige ja Virumaa komitee esimees. 1917. a. revolutsiooni ajal oli K. märtsis ja apr-s Virumaa miilitsaülemaks, kellena organiseeris valitava miilitsa, ja apr-st dets-ni s. a. Virumaa komissariks, täites ühtlasi rahvaväe komisjoni esimehe ja kahe talurahvaasjade komissari ülesandeid. Sel ajal viis ta uutel alustel läbi Virumaa vallavolikogude ja ka Virumaa maakonnanõukogu valimised. K. oli 1917. a. Rakvere Tööliste ja Soldatite Saadikute Nõukogu liige ja 1917—19 tööerakonna Virumaa komitee esimees. Ta oli lühemat aega vangistatud, enamlaste poolt 1917. a. dets-s ja Saksa okupatsioonivõimude poolt 1918. a. apr-s. A-il 1917—19 võttis K. Rakveres osa ka eesti kaitsejõudude organiseerimise töist. Ta oli Asutava Kogu ja I—V Riigikogu liige tööerakonna, hiljemini rahvusliku keskerakonna rühmas, nov-st 1922 maini 1923 I Riigikogu sekretär, juunist 1923 juunini 1925 II Riigikogu sekretär, juu-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 114